

Statistisk analys

Ingeborg Amnéus
Analysavdelningen

08-563 088 09
ingeborg.amneus@hsv.se
www.hsv.se

2009-06-23 2009/6

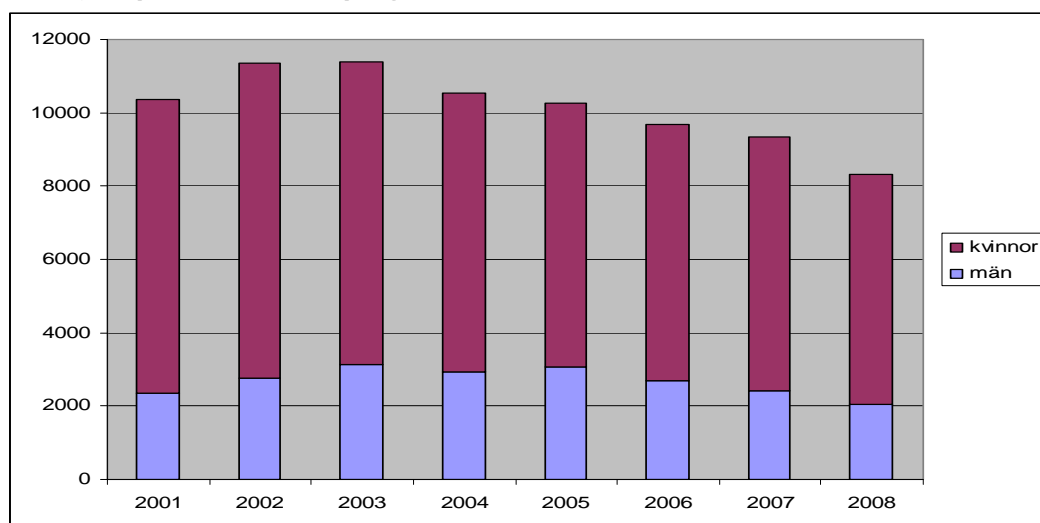
Lärarytbildningen hösten 2008:

Fortsatt minskning av nybörjare

Antalet nya studenter på lärarytbildningen har minskat under flera år. Denna nedåtgående trend fortsatte under höstterminen 2008. Då började 8 300 studenter på någon av de lärarytbildningar som ges runt om i landet. Det är 1 000 personer färre än föregående hösttermin. Men kanske bryts denna trend hösten 2009. Åtminstone har intresset för lärarytbildningen, mätt som antalet förstahandssökande till programmet, ökat. Inför hösten 2009 sökte 16 000 personer lärarytprogrammet i första hand, vilket är en ökning med 29 procent.

Förutom trenden med färre antal studenter har fördelningen mellan män och kvinnor blivit snedare under de senaste tre åren. Lärarytbildningen har mycket länge varit en utbildning med stor kvinnodominans, men i början av 2000-talet tycktes männens andel av nybörjarna vara på väg uppåt. Detta verkar dock bara ha varit en tillfällig uppgång, eftersom andelen män de senaste höstterminerna har sjunkit till samma nivåer som tidigare. Höstterminen 2008 var 24 procent av nybörjarna män. Det kan jämföras med högstanoteringen höstterminen 2005 då männens andel av nybörjarna uppgick till 30 procent.

Nybörjare på lärarexamensprogrammet, höstterminerna 2001–2008

Observera att siffrorna endast avser höstterminer. Ungefär 80 procent av lärarytbildningens nybörjare påbörjar sina studier på höstterminen och 20 procent börjar på vårterminen.

Män och kvinnor väljer olika inriktningar

Studenterna som börjar på lärarutbildningen väljer ofta inriktningar mot ett flertal verksamhetsområden. Vanligast är kombinationer med inriktning mot förskola, fritidshem och grundskolans tidigare år (i fortsättning kallat "tidigare år"), respektive grundskolans senare år och gymnasiet (i fortsättning kallat "senare år"). Av nybörjarna höstterminen 2008 började 53 procent av nybörjarna på inriktningar mot tidigare år och 43 procent började på inriktningar mot senare år. Resterande 5 procent började på så kallade öppna ingångar där man väljer inriktning efter en tids studier, eller på inriktningar mot både tidigare och senare år.

Det är stora skillnader mellan hur män och kvinnor fördelar sig på olika inriktningar. Medan en majoritet av de kvinnliga lärarstudenterna är inriktade mot tidigare år, återfinns männen till största delen på inriktningar mot senare år. Det innebär att könsfördelningen på inriktningar mot senare år är relativt jämn (59 procent kvinnor och 41 procent män), men mycket ojämn på inriktningar mot tidigare år (90 procent kvinnor och 10 procent män). Den stora kvinnodominans som råder på lärarutbildningen är alltså framför allt ett resultat av den mycket sneda könsfördelningen på inriktningar mot tidigare år. Olikheterna mellan mäns och kvinnors val av inriktning är inget nytt utan har funnits under lång tid.

Inriktning mot verksamhetsområde, nybörjare hösten 2008

Inriktning på utbildningen	Samtliga	Män	Kvinnor
Tidigare år	4 373	437	3 936
Senare år	3 545	1 461	2 084
Övriga inriktningar	389	131	258
Totalt	8 307	2 029	6 278

Samhällsorienterande ämnen populära

Förutom inriktningen mot verksamhetsområde väljer studenterna fördjupning i olika ämnen. Bland studenter som utbildar sig till lärare i förskola, fritidshem och grundskolans tidigare år är det vanligast att fördjupa sig i pedagogik och barn- och ungdomsvetenskap eller att studera breda block av matematik, naturvetenskap, samhällskunskap och svenska.

Däremot har många som studerar för att bli lärare i grundskolans senare år och gymnasiet en tydlig ämnesinriktning. Eftersom högskolorna hanterar uppgifter om nybörjarnas ämnesinriktning på olika sätt, är det svårt att säga något om ämnesinriktning bland nybörjarna. En mer tillförlitlig indikator på studenternas ämnesinriktning får man om man istället undersöker vilka ämnen de verkligen studerat efter att de kommit en bit in på utbildningen.

Studier i ett ämne betraktas här som en ämnesinriktning om studenten har varit registrerad för minst 31 högskolepoäng inom det ämnet. Dessutom ska studenten ha varit registrerad på lärarutbildningen i minst tre terminer, vilket innebär att det är möjligt att redovisa ämnesinriktning bland dem som började på lärarutbildningen

höstterminen 2007 eller tidigare. Få av de studenter som började hösten 2007 har hittills fördjupat sig i ett ämne. Därför redovisas här de sammanlagda uppgifterna för nybörjare på inriktningar mot senare år hösten 2006 och hösten 2007. Bland dessa studenter finns uppgift om ämnesinriktning för nästan 60 procent. Övriga har ännu inte varit registrerade för 31 högskolepoäng eller mer inom ett ämne. Det är alltså inte någon heltäckande bild, men det ger en fingervisning om hur studenternas val av ämnesinriktning kommer att se ut.

Allra vanligast är att studenterna är inriktade mot samhällsvetenskapliga ämnen, följt av praktisk-estetiska ämnen och svenskämnet. I jämförelse med tidigare år har praktisk-estetiska ämnen ökat i popularitet på bekostnad av svenskämnet.

Det finns vissa könsskillnader också i val av ämne. Bland männen är samhällsorienterande ämnen den vanligaste inriktningen, medan det bland kvinnorna är svenskämnet. Dessutom är många av männen inriktade mot idrott och hälsa, en ämnesinriktning som inte är så vanlig bland kvinnorna.

Inriktning mot ämne, nybörjare hösten 2006 och hösten 2007 inriktade mot grundskolans senare år och gymnasieskolan

Ämnesinriktning	Samtliga	Män	Kvinnor
Samhällsorienterande ämnen	22 %	28 %	17 %
Praktisk-estetiska ämnen	16 %	15 %	17 %
Svenska	16 %	8 %	22 %
Engelska	13 %	10 %	16 %
Idrott och hälsa	13 %	19 %	9 %
Matematik	10 %	12 %	9 %
Naturorienterande ämnen	5 %	5 %	5 %
Moderna språk (utom engelska)	3 %	2 %	4 %
Medieämnen	1 %	1 %	1 %
Summa	100 %	100 %	100 %
Antal studenter	4 301	1 860	2 441

Observera att ämnesinriktning kan redovisas för ungefär 60 procent av studentgruppen. Ett hundratal studenter förekommer på två olika ämnesinriktningar och är därmed räknade två gånger i tabellen.